

Faktaark om omlægningsplaner og skitseprojekter

Arealomlægning er forankret i 23 lokale treparter

Den konkrete planlægning af arealomlægningen sker lokalt i 23 lokale treparter. Opdelingen i 23 lokale treparter er baseret på geografiske forhold og på, hvordan afstrømning af vand fra landbrugsarealer løber via vandløb og søer til vores forskellige kystvande.

De lokale treparter består af 1-2 repræsentanter for hver kommune, der indgår i den lokale treparts geografiske område, 1-2 repræsentanter fra lokale landbrugsorganisationer (udpeget af Landbrug & Fødevarer), 1-2 repræsentanter fra lokale naturorganisationer (udpeget af Danmarks Naturfredningsforening) og 1 repræsentant fra Naturstyrelsen. De lokale treparter skal understøtte samarbejde mellem kommuner og lokale landbrugs- og naturorganisationer for at sikre lokalt ejerskab og helhedstækning i arealomlægningen.

Hver lokal trepart skal udarbejde en såkaldt omlægningsplan, som skal være principvedtaget af kommunalbestyrelserne inden udgangen af 2025. De 23 omlægningsplaner skal vise vejen til indfrielse af kvælstofindsatsbehovet, bidrage til de landsdækkende mål for udtagning af lavbundsarealer og skovrejsning og så vidt muligt identificere arealer inden for omlægningsindsatsen, som har potentiale for at bidrage til mere og sammenhængende natur, herunder beskyttet natur, og hvor muligt også strengt beskyttet natur.

Alle de 23 lokale treparter er netop nu i fuld gang med at se på, hvor det potentielt kan give god mening at omlægge eller ekstensivere landbrugsjord til f.eks. kvælstofvådområder, minivådområder, lavbundsprojekter, ny skov og større sammenhængende naturarealer.

Der er følgende vigtige tidspunkter at være opmærksom på:

- 1. juli 2025 skal de lokale treparter have tegnet de første mulige arealomlægningsprojekter ind i deres omlægningsplaner.
- 31. december 2025: Omlægningsplanerne skal være principvedtaget i kommunalbestyrelserne.
- Medio 2026 gøres der status over omfanget af arealomlægning i hvert enkelt delopland for at kunne fastlægge kvælstofreguleringen for 2027.

Omlægningsplanerne vil blive ændret i takt med, at projekter ændrer sig og nye projekter kommer til.

Hvad indgår i en omlægningsplan?

En omlægningsplan er en oversigt over aktuelle og potentielle projekter på konkrete arealer i en lokal treparts geografiske område.

Omlægningsplanen kan bestå af:

- etablerede og igangværende omlægningsprojekter,

- omlægningsprojekter, der har fået tilsagn om tilskud, men hvor anlægsarbejdet endnu ikke er gået i gang,
- omlægningsprojekter, hvor der er søgt om tilskud, men endnu ikke har modtaget tilsagn, og
- private lodsejeres eller naturfondes egne omlægningsprojekter.
- skitseprojekter - omlægningsplanenerne vil for langt de fleste lokale treparters vedkommende også indeholde såkaldte skitseprojekter.

Planen fungerer som en dynamisk projektliste, der kan revideres, efterhånden som man bliver klogere på projekternes afgrænsning og realiserbarhed.

Hvad er et skitseprojekt?

Et skitseprojekt er et forslag til et konkret arealomlægningsprojekt. Det kan være meldt ind i en omlægningsplan, fordi den lokale trepart vurderer, at arealet har et potentiale i forhold til målsætningerne i den grønne trepart eller er meldt ind til den lokale trepart af en lodsejer. Et skitseprojekt omfatter altså et areal, der potentielt *kan* omlægges via arealomlægning.

Når et skitseprojekt fremgår af omlægningsplanen, er det ikke bindende for hverken lodsejere eller kommune, men skal forstås som et potentielt arealomlægningsprojekt, der bør undersøges nærmere i tæt dialog med de enkelte lodsejere, når omlægningsplanen skal realiseres.

Hvis et skitseprojekt ikke kan blive til noget, kan det udgå af omlægningsplanen igen, og det kan betyde, at den lokale trepart skal finde alternative arealer i dens geografiske område. Det skyldes, at omlægningsplanen er en dynamisk plan, som rettes til i takt med, at konkrete projekter udvikler sig, bliver meldt ind af lodsejere, udgår mv.

Hvad betyder det, at et areal er med i en omlægningsplan som et skitseprojekt?

Hvis et areal bliver indtegnet i en omlægningsplan som et skitseprojekt, er det fordi, at det har et potentiale i forhold til målsætningerne i den grønne trepart. En lodsejer er ikke forpligtet til at gå med i et projekt eller til selv at gennemføre arealomlægningen.

Det kan være en fordel at indgå i en omlægningsplan med et skitseprojekt, da det indebærer en prioritering fra den lokale treparts side i forhold til, at den enkelte lodsejer kan få hjælp og bistand til den konkrete arealomlægning.

Overblik over status og de 23 omlægningsplaner

Status på arealomlægningsindsatsen fremgår af statusmodulet på IT-plattformen MARS, som er offentlig tilgængelig (<https://mars.sgav.dk/>). Statusmodulet viser, hvad status er på kvælstofindsatsen, udtagning af lavbundsjord og rejsning af skov, samt andelen (antal og størrelse) af naturprojekter i omlægningsplanen. I MARS vil de enkelte omlægningsplaner også fremgå efterhånden, som de bliver færdige og publiceret i slutningen af 2025.

Hvordan kan en lodsejer få sit areal med i en omlægningsplan?

Lodsejere, der har ideer og ønsker til at omlægge arealer, anbefales at kontakte en lokal udtagningsskulent eller den kommune, som arealet er beliggende i.

Det også muligt selv at indtegne et projekt i screeningsmodulet i MARS og derefter sende det til kommunen, som et projektforslag [link]. Dette kan en udtagningskonsulent også hjælpe med.

Sådan bruges MARS (kort guide) - [[Link til MARS](#)]

1. Gå ind på <https://mars.sgav.dk/> og indtegn projektområdet
2. Tryk "Godkend geometri"
3. Klik på "Jeg har screenet et område – hvad nu?" og kopier linket
4. Send det med en kort beskrivelse til din kommune, udtagningskonsulenterne eller lokale trepart

Ministeriet og parterne anbefaler, at de lokale treparter så vidt muligt tilrettelægger kommunikation og lodsejerdialog forud for, at der indtegnes projekter i MARS. Det anbefales lodsejerne at orientere sig om processen i den konkrete kommune og lokale trepart. Formen på lodsejerdialogen kan variere mellem de lokale treparter, men et eksempel på et vellykket format er de stormøder med lodsejere, som er afholdt i flere kommuner i samarbejde med lokale landbrugsorganisationer. Andre sender breve til alle lodsejere i kommunen med opfordring til at melde arealer ind mv. Formands- og sekretariatskommunerne opfordres til at række ud til repræsentanterne i de lokale treparter og udtagningskonsulenterne i forhold til konkretisering og planlægning af lokal lodsejerdialog.

Kontakt og mere viden

Mere viden, inddragelse og kontakt til de lokale treparter kan ske via lokale udtagningskonsulenter, lokale landbrugsorganisationer eller den kommune, som et givent areal er beliggende i.

Generel information om de lokale treparter, omlægningsplaner og tilskudsordninger kan findes på www.lokale-treparter.dk.

Styrelsen for Grøn Arealforvaltning og Vandmiljø (SGAV) har også et kontaktcenter for Grøn Trepert, som kan kontaktes på lokale-treparter@sgav.dk eller tlf. 33 95 80 00.

Se desuden faktaark om den grønne trepart for mere information om mulige tilskudsordninger og hvor der kan findes mere information og hjælp til lodsejere.